

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos redakciniai pasiūlymai ir pastabos

XXI Vyriausybės programos projektui:

15 punktas. Išbraukti. Sieksime tiesioginių išmokų suvienodinimo žemdirbiams ES lygiu ir jų teisingo paskirstymo šalies viduje smulkiųjų ir vidutinių ūkių bei jaunųjų ūkininkų naudai.

Argumentai. Paskirstymas nustatytas ES Reglamentais – pagal plotą už atitinkamų ES Standartų ir reikalavimų, įskaitant su Darbo sąlygomis susijusius socialinius, įgyvendinimą

51 p. Pasitelkdami nacionalines ir europines priemones, skatinsime jaunimo **jaunųjų vadovų specialistų ir darbuotojų** užimtumą ir verslumą, kad jaunuoliai kuo sklandžiau integruotųsi į darbo rinką ir kurtų ekonominę vertę bei užsitikrintų sąlygas kurti šeimą.

Argumentai. Darbo rinkoje dalyvauja dirbantis, o ne abstraktus jaunimas, pvz., hipiai, pankai, laisvieji menininkai ir pan..

58 p. Reikalausime energingesnės **atsakingos** rinkos priežiūros institucijų – Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos, Viešųjų pirkimų tarnybos, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos ir kitų tarnybų – veiklos.

Argumentai. Veikla turi būti atsakinga ir rezultatyvi, o energingai galima malti ir orą.

371. Derantis su ES dėl kitos daugiametės finansinės programos, visais lygmenimis sieksime, kad, **laikantis ir nepažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatų**, bendrajai žemės ūkio politikai būtų skirtas atskiras ir pakankamas biudžetas, o šios politikos struktūra užkirstų kelią iškreiptai konkurencijai tarp valstybių narių ūkininkų – pavyzdžiui, sieksime, kad valstybių narių bendrafinansavimas turėtų apibrėžtas ribas.

Argumentai. ES gerbiami teisinės valstybės principai.

643 p. Įsimės realios gyvūnų gerovės kontrolės, ~~įtraukdami nevyriausybines organizacijas ir ekspertus.~~ Užtikrinsime naminių gyvūnų apsaugą, taip pat neišvengiamą atsakomybę už žiaurų elgesį su gyvūnais.

Argumentai. Nevyriausybinių organizacijų neturi įgaliojimų vykdyti valstybinę kontrolę.

669 p.. Didinsime visuomenės įtrauktį į pačių vertingiausių teritorijų apsaugą. Sieksime išsaugoti ir atkurti nykstančių ar grėsmę patiriančių rūšių populiacijas, o per gausias populiacijas – reguliuoti. **Pagaliau paleisime veikti laukinių paukščių padarytos žalos kompensavimo instrumentus.**

Argumentai. Vilkinimas tęsiasi per ilgai.

752 p. Įgyvendindami ES „teisės pasilikti“ strategiją, kursime gyvybingą kaimą, konkurencingą ir tvarų žemės ūkį. ~~Žemės ūkį laikysime strategine ir nacionaliniam saugumui svarbia ūkio šaka, nes maisto gamyba, vietos produkcija, regionų gyvybingumas ir žemdirbių ekonominis stabilumas yra esminiai valstybės atsparumo elementai.~~

Argumentai. Tai nebe programinis dalykas.

754 p. Finansavimo prioritetu laikysime projektus, kurie bus subalansuoti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosauginiu aspektais. ~~Taip parodysime lyderystę, kad aplinkai draugiškos investicijos gali kurti didelę ekonominę naudą ir spręsti įsisenėjusias socialines problemas darbo vietų regionuose, sveikos visuomenės ir kitas.~~ **Tokiu būdu parodysime lyderystę, kad investicijos teikiančios ženklia ekonominę naudą gali spręsti įsisenėjusias socialines problemas darbo vietų regionuose, sveikos visuomenės ir kitas bei būti draugiškos aplinkai**

Argumentai. Išbraukta iš Programos formuluotė, statanti investicijų logiką aukštyne kojom.

758 p. Taikysime ilgalaikes ir kompleksines priemones, užtikrinančias ūkininkams ir **žemės ūkio įmonėms** planavimo tikrumą ir garantijas, siekdami išlaikyti ir ~~prireikus~~ padidinti maisto gamybą.

Argumentai. Planavimo garantijos reikalingos visiems. Maisto gamybą didinti kol kas reikia besąlygiškai, nes Lietuva yra ES apačioje pagal bendrosios žemės ūkio produkcijos gamybą.

764 p. Remsime technologijas ir sprendinius, didinančius konkurencingumą ir tvarumą žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės pramonėje. **Paskirsime konkrečius asmenis, kurie užtikrins sėkmingą kuo spartesnį ir sklandesnį žemės ūkio projektų, ypač gyvulininkystės, įgyvendinimą ir institucijų veiksmų koordinavimą. Nustatysime maksimalią projektų derinimo trukmę bei atsakomybę už institucinio derinimo delsimą ir susidariusios žalos atlyginimą**

Argumentai. Praktika patvirtino tokį būtinumą.

765 p. Inicijuosime ir finansuosime bioekonomikos klasterių ir pramonės parkų regionuose atsiradimą, taip sukurdami papildomų gerai apmokamų darbo vietų. **Skatinsime darbdavius, kuriančius darbo vietas kaime, ypač prisidedančius prie jaunimo užimtumo didinimo kaimo vietovėse.**

Argumentai. Patrauklios ir konkuruojančios su miesto darbo vietos yra būtina kartų atnaujinimo kaime sąlyga.

768 p. Siekdami pažaboti nevaldomai ir dažnai neproporcingai kylančias maisto produktų kainas, stiprinsime Maisto tarybos, kurioje gamintojai, perdirbėjai, prekybininkai ir valstybė, prižiūrimi Konkurencijos tarybos, dialogo būdu skaidriai užtikrins, kad nė viena iš grandžių nedominuotų savo nepagrįstu pelnu, veiklą. Didinsime ~~kainodaras, antkainių~~ ir vertės pasiskirstymo maisto tiekimo grandinėje skaidrumą, ~~stiprindami gamintojų, ypač smulkiųjų ir vidutinių ūkių, derybines galias.~~

Argumentai. Šių funkcijų Maisto taryba nevykdo.

769 p. Supaprastinsime žemės ūkio kooperatyvų **ir gamintojų organizacijų** reglamentavimą, skatindami jų atsiradimą.

Argumentai. Lietuva pagal įsteigtų gamintojų organizacijų skaičių atsilieka ES.

771 p. Peržiūrėsime pieno sektoriaus reguliavimą ir pieno tiekimo grandinės veikimą, **tobulindami Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos pieno sektoriuje draudimo įstatymą, tokiu būdu** siekdami teisingesnio vertės paskirstymo tarp pieno gamintojų, perdirbėjų ir prekybos tinklų. Didinsime pieno supirkimo kainodaros skaidrumą, stiprinsime gamintojų derybines galias, skatinsime kooperaciją ir užtikrinsime, kad **visi pieno gamintojai, nepriklausomai nuo jų dydžio ir teisinės formos**, turėtų sąžiningas konkurencines sąlygas.

Argumentai. Šiuo metu teikiamas projektas eliminuoja prekybininkus.

774 p. Užtikrinsime teisingesnę išmokų sklaidą ir investicinės paramos prieinamumą bei teisingą paskirstymą **visiems žemės ūkio produkcijos gamintojams, nepriklausomai nuo jų dydžio ir teisinės formos**. Paramos paskirstymo principus peržiūrėsime taip, kad **parama** labiau prisidėtų prie kartų kaitos, smulkiųjų ir vidutinių ūkių gyvybingumo, **būtų orientuota į efektyvius, investuojančius į moderniausias technologijas, socialinį patrauklumą didinančius ir mažesnę poveikį aplinkai darančius ūkius, tokiu būdu sprendžiant regionų gyvybingumą ir darbo vietų kūrimą, vietos maisto gamybos stiprinimą.**

Argumentai. Vargu ar galima teigti, jog išmokų sklaida būtų neteisinga, kadangi vykdoma pagal sąlygas, kurios yra nustatytos ES Reglamentais – už plotą ar gyvulius, laikantis atitinkamų ES Standartų ir reikalavimų, įskaitant su Darbo sąlygomis susijusius socialinius, įgyvendinimą. Programa turėtų būti orientuota į visą žemės ūkio sektorių, neišskirti atskirų ūkio subjektų grupių.

777 p. Skatinsime jaunųjų ūkininkų, **jaunųjų specialistų ir darbuotojų** įsikūrimą, jiems teikdami prioritetą ir pagal įvairias ES ir nacionalinės paramos priemones sukurdami atskiras paramos schemas, kurios skatintų kartų kaitą kaime. Derinsime finansinę paramą ir kitas paskatas, užtikrindami žemės ūkio paskirties žemės rinkos skaidrumą ir šios žemės ir kreditų prieinamumą, taip pat sąlygas jauniems ūkininkams įsitvirtinti trumpose maisto tiekimo grandinėse, kooperacijoje ir vietos produkcijos perdirbime.

Argumentai. Jaunųjų specialistų ir darbuotojų įsikūrimo skatinimas yra svarbus kartų kaitos atnaujinimo kaimo vietovėse elementas.

778. Sudarysime kaimo vietovėse tinkamas gyvenimo sąlygas jauniems ir naujiems ūkininkams, **žemės ūkio bendrovių specialistams, darbuotojams** bei jų šeimoms, priimdami horizontalias regionų plėtros strategijas, užtikrindami geresnį susisiekimą, kokybiškas ir artimas švietimo, sveikatos priežiūros, laisvalaikio ir kultūros paslaugas, taip pat skaitmeninę plėtrą.

Argumentai. Jaunieji darbuotojai ir specialistai negali būti diskriminuojami viso jaunimo tarpe.

779 p. Stiprinsime smulkiųjų ir vidutinių ūkių bei jaunųjų ūkininkų savivaldos atstovų, **žemės ūkio bendrovių vadovų ir specialistų** administracinius gebėjimus, kad būtų didinamas jų vaidmuo įgyvendinant žemės ūkio ir kaimo politiką.

Argumentai. Atskira piliečių grupė neturėtų būti išskiriama.

782 p. Sieksime kiek įmanoma labiau supaprastinti administracinius reikalavimus **žemės ūkio produkcijos gamintojams, nepriklausomai nuo jų dydžio ir teisinės formos**, panaikindami jų dubliavimąsi, atsisakydami perteklinių reikalavimų, perteklinių popierinių mokymų, perteklinio dokumentų teikimo ir besidubliuojančių procedūrų. Skatinsime preventyvų švietimą, savikontrolės sistemas, skaitmeninius sprendimus ir labiau į esmines problemas orientuotas patikras.

783 p. Pertvarkysime žemės ūkio veiklos priežiūros ir kontrolės institucijų sistemą, kad ji veiktų ne kaip **žemės ūkio produkcijos gamintojų** baudymo mechanizmas, o kaip prevencijos, konsultavimo ir pagalbos ūkiams sistema. Įvertinsime institucijų funkcijų dubliavimąsi, **neproporcingus ir perteklinius**

kontroliuojančių institucijų reikalavimus ir su jais susijusį administracinės naštos mastą, konsoliduosime besidubliuojančias funkcijas ir pereisime prie vieno langelio, rizika pagrįstos priežiūros modelio. Sieksime, kad **kontroliuojančios institucijos pereitų nuo kontrolės prie pagalbos ir konsultacijų**, o sąžiningai ūkininkaujantys asmenys pirmiausia gautų **protingą terminą** trūkumams ištaisyti, o ne baudą.

LŽŪBA siūlomas papildomas punktas: Sieksime užtikrinti technologiškai pažangių ūkių plėtrą, sudarant sąlygas ir galimybes įsigyti žemės ūkio paskirties žemę, sprendžiant žemės ūkio paskirties žemės konsolidavimą, skatinant žemės ūkio gamintojų kooperaciją. Įvertinsime ir tobulinsime Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymą.